

L'IMPACTE D'EL BULLI
FOUNDATION SOBRE
EL TERRITORI

Núria Esponellà

Esriptora

De set en set

Josep M.
Pasqual

Bullint per El Bulli

Miraré d'anar al gra sobre una qüestió que ara mateix crema. El dia que ens van presentar el projecte d'El Bulli Foundation al Museu Dalí de Figueres, fa aproximadament dos anys, em va semblar que assistíem al primer bateig d'una idea innovadora, a l'estil de Ferran Adrià. Poc després, el gran Adrià, que és un bon mestre de cerimònia, feia públic el projecte a la metròpoli barcelonina, en una *mise en scène* que va comptar amb la litúrgia corresponent, el suport polític del conseller Santi Vila i l'entusiasme general. Però la idea d'El Bulli Foundation, que molts aplaudim en si mateixa, genera un dubte important: cal construir-lo en un espai inclòs dins el Parc Natural del Cap de Creus i qualificat, per tant, com a paratge natural d'interès nacional? És una pregunta llarga, menys que la del senyor Iceta, però que també porta cua.

EL TERRENY DE CALA MONTJOI no es pot equiparar al de Barcelona World, i les autoritats estan obligades a salvaguardar-lo. Des de fa temps, estem acostumats a veure com fan vestits a mida per a algunes empreses privades i, en el cas del nou Bulli, volen tramitar una llei que faciliti la construcció del projecte. Per més que l'edifici s'integri a l'entorn, hi ha un problema pendent de resolució, que és l'accés a la fundació. Al principi parlaven de grups sostenibles de visitants; Ferran Adrià va deixar clar, claríssim, que no volia milers de persones ni autobusos desfilant per cala Montjoi, sinó que tenia pensat d'establir uns horaris d'accés controlat, segons la temporada. Va parlar també de visites de nit. És possible això?

FAPOC, ELS MATEIXOS PROMOTORS donaven per segur que la xifra de visitants podria oscil·lar entre els 956 i els 1.912 diaris –cito dades aproximades. Això implica un 79% de desplaçaments en vehicles privats, cotxes o motos. Què hauria passat amb Portlligat si Dalí hagués construït el museu a la seva casa? Les estimacions de visitants que ara es preve-

JOAN OLLER

uen no es van anunciar abans, almenys jo no les vaig sentir.

ACABO D'ARRIBAR DE NÚRIA, on he passat uns dies, i la sensació és que si la vall d'Annúria s'ha conservat bé és gràcies al fet que l'únic accés possible és el cremallera o bé el camí de muntanya. Als anys 60, Fraga Iribarne hi va voler construir una carretera que es va iniciar a Fontalba i que, sortosament, no es va acabar.

LES RETICÈNCIES INICIALS respecte a com s'hauria de controlar l'afluència de públic a la nova fundació han pro-

vocat una petició de defensa de l'espai natural afectat, per part de particulars i d'organitzacions ecologistes. Proposen una altra ubicació que podria ser Roses. Per convèncer els més reticents, Ferran Adrià va fer públic en el seu moment que, al final, aquest projecte finançat amb capital privat seria transferit en donació al país i convertit en bé públic.

EN UN MOMENT EN QUÈ PASSA exactament el contrari, és a dir, els béns públics es privatitzen i els bancs privats s'han subvencionat amb diners dels contribuents –cada cop més empobrits–, aquest anunci resulta gairebé revolucionari. Però qualsevol promesa no escombra la qüestió de fons, que és prioritària, i que representa el principal escull per a un projecte que seria magnífic en qualsevol altre espai. L'afluència de gent és un tema clau, trec la lupa, és clar que més visitants equivalen a un impacte ambiental molt gran, i aquest és un fet que pesa com una espasa de Dàmocles sobre el cap d'aquest projecte.

La idea d'El Bulli Foundation genera un dubte important: cal construir-lo en un espai inclòs dins el Parc Natural del Cap de Creus?

Mascotes

Des de fa un grapat anys s'ha posat de moda, dels animals de companyia, dir-ne, en català, "mascotes". El programa *Veterinaris* de TV3, no només s'ha afegit a la moda, sinó que també l'ha validat i propagat: "Les mascotes ens fan companyia. [...] Són les protagonistes principals de *Veterinaris*."

L'altre dia, fent un cafè amb una senyora argentina establerta a Catalunya des de fa trenta anys i que és entrenadora de gossos d'assistència per a persones amb discapacitat, li vaig comentar que, en català, dels gossos no n'havíem dit mai mascotes. La gent abans tenia un gos, un gat o un lloro, però no tenia una mascota. Ella em va comentar que mai ningú no li havia fet aquesta observació. La vaig tranquil·litzar amb arguments apresos del tristament desaparegut professor Joan Solà sobre la contaminació que pateix el català en contacte amb l'espanyol.

Només cal fer un cop d'ull als dos diccionaris normatius de referència: el DRAE i el DIEC. A l'entrada "mascota", els dos textos coincideixen en l'accepció: "*Persona, animal o cosa que serveix de talismán, que trae buena suerte*" (DRAE) i "Persona, animal o cosa que hom considera que porta sort" (DIEC). Fins aquí, no hi hauria cap problema. El conflicte lingüístic sorgeix perquè el DRAE afegeix una segona accepció ("*Animal de companyia*") i, en canvi, el DIEC no recull aquest segon significat diferenciat de la paraula *mascota*.

En català, considerem que una mascota ens porta sort i prou. I encara, de tot allò que considerem que ens porta sort, tampoc no en diem mascota. De fet, no he conegut mai ningú que, del sant Pancraç amb la moneda de dos rals punxada al dit i el ram de julivert, en digui mascota. El sant Pancraç és el sant Pancraç, no és la mascota, encara que en faci la funció exacta que li reserva el diccionari. I, de fet, a mi ara no se m'acut tampoc ningú que tingui un gos perquè consideri que li porta sort. El gos, si de cas, el que porta són angúnies, en forma lladrucs, mossegades, despeses de veterinari o merda seca i tova embolicada. Per molt que hi hagi qui regui que dir-ne "mascota" el fa fer fi.

EN
SÍSF

Jordi
Soler

